

СТАН ЗДОРОВ'Я ЮНИХ СПОРТСМЕНІВ

О.Б. Пластунова

Львівський національний медичний університет ім. Данила Галицького

E-mail: plastunov1@gmail.com

Властива сучасному дитячо-юнацькому спорту інтенсифікація навчально-тренувального процесу, спрямована на досягнення високих спортивних результатів, призводить до збільшення навантажень на дитячий організм і може спричинити виникнення в юних спортсменів різних морфофункціональних порушень, донозологічних станів і захворювань.

Мета дослідження – вивчити стан здоров'я вихованців Львівського училища фізичної культури залежно від статі, віку та обраного виду спорту. Обстежено 500 юних спортсменів (331 хлопець і 169 дівчат) віком 12-19 років.

За результатами медичних оглядів і записів у лікарсько-контрольних картах диспансерного спостереження спортсмена (ф. 062/о) найчастіше спостерігалися електрокардіографічні зміни серцевого ритму та провідності: неповна блокада правої ніжки пучка Гіса (26,8% вихованців), брадикардія (21,2%), синусова аритмія (20,2%), порушення процесів реполяризації (15,6%), перевантаження електричної активності правого шлуночка (10%), тахікардія (9%), атріовентрикулярна блокада (1,4%), екстрасистолія (0,8%). Часто реєструвалася патологія опорно-рухового апарату: порушення постави (25,2%), плоскостопість (20,8%), запалення суглобів і м'язів (5,2%), остеохондропатії (3,4%), у т.ч. хвороба Осгуда-Шляттера (1,6%), деформації грудної клітки (3%), крилоподібні лопатки (1%). Значною виявилася частота травм: вивихи, забої, розтягнення та розриви зв'язок і м'язів (20,6%), переломи кінцівок (17,8%), викривлення носової перегородки (10,6%), закрыта черепно-мозкова травма (4,6%). Поширеними були карієс (25,4%), анемія (12,8%), гострі респіраторні інфекції (26%). Рідше спостерігалася гіпертрофія мигдаликів і аденоїдів (3,8%), отит (3,8%), гайморит (3,6%), гострий і хронічний тонзиліт (2,8%), бронхіт (2%), пневмонія (0,6%), дисметаболічна нефропатія (0,8%). Юних спортсменів

частіше турбували болі спини (7,2 %), суглобів (5,6 %), голови (3,8 %), живота (1,4 %), слабкість (1,2 %). Більшість відхилень, захворювань і скарг частіше реєструвалася у хлопців, анемія, тахікардія й отит – у дівчат.

Із віком і відповідно зі стажем занять спортом збільшувалося число юних спортсменів з порушеннями серцево-судинної системи (з 64,9 і 40,0 випадків / 100 осіб у 12-13-річних до 172,5 і 121,2 випадків у 18-19-річних хлопців і дівчат), хворобами опорно-рухового апарату (відповідно з 52,6 і 35,0 до 95,0 і 54,5 випадків) і травмами (з 49,1 і 20,0 до 105,0 і 93,9 випадків).

Найчастіше порушення серцево-судинної системи спостерігалися у велосипедистів (157,0 випадків/100 осіб) і боксерів (146,7), захворювання опорно-рухового апарату – у лучників (117,6), травми – у борців (102,9) і саночників (66,7), анемії – у гандболісток (33,3). Найбільше скарг пред'являли велосипедисти (52,6 випадків/100 осіб) і веслувальники (41,7).

Домінування порушень серцево-судинної системи, патології опорно-рухового апарату і травм, частота яких зростала з віком, особливо у хлопців, залежала від спортивної орієнтації та, очевидно, була пов'язана з надмірними фізичними навантаженнями і метаболічним дисбалансом, вказує на необхідність корекції тренувального режиму і харчування юних спортсменів з метою попередження у них розвитку органічної патології у майбутньому.